

Voordat je gaat wandelen...

Inleiding

De OV-stapper Tongelreep loopt van de bushalte Bergstraat in Waalre naar het station in Heeze. De wandeltocht is genoemd naar een riviertje in de Brabantse Kempen dat je halverwege de route kruist. Je wandelt door een stil bosgebied, afgewisseld met stukjes hei en vennen.

Routebeschrijving

De beschrijving van de route is in kleinere stukken opgedeeld. De tekst van de routebeschrijving wordt afgewisseld met achtergrondinformatie over bezienswaardigheden, cultuurhistorie, natuur en landschap. Deze informatie is blauw gedrukt en wordt met nummers aangeduid. De nummers bij de tekst vind je terug op het kaartje.

Markering van de route

De route is geheel gemarkeerd. Van de bushalte tot op de brink in Loon volg je de wandelknooppunten (1,8 km). Daarna volg je de wit-rode tekens van het Pelgrimspad (LAW 7-2, 's Hertogenbosch-Maastricht, 250 km) tot bij de Vlasrootlaan (3,2 km). Het deel van de route over de Vlasrootlaan tot de N69 (0,8 km) is via de wandelknooppunten te volgen (Gele pijlen in een groen kader). Vanaf de kruising met de N69 blijf je het Pelgrimspad volgen tot station Heeze. De knooppunten zijn in de tekst opgenomen als: kp79->78, wandel van knooppunt 79 in de richting van knooppunt 78. In de onderstaande beschrijving van de wandeltocht wordt de markering als volgt weergegeven:

 Via wandelknooppunten te volgen (2,6 km).

 Route is onderdeel van het Pelgrimspad (12 km).

Horeca onderweg

Aan de route door Waalre bevinden zich meerdere horecagelegenheden. Op de route kom je nog voorbij de volgende restaurants:
(na 1,8 km) [Herbergh 't Loon](#). Open di t/m vr vanaf 10 uur.
(na 8 km) [De Hut van Mie Pils](#). Open in mei t/m sept op di t/m zo vanaf 10 uur, in okt t/m mrt open op wo t/m zo vanaf 10 uur.

Busreis heen

Er vertrekt vanaf station Eindhoven dagelijks 1x per uur een bus rechtstreeks naar bushalte Bergstraat in Waalre. Voor actuele vertrektijden bel: 0900-9292 of kijk op [9292.nl](#).

Treinreis terug

Er vertrekt vanaf station Heeze van ma-zat 2 x per uur en op zo 1x per uur een trein richting Eindhoven en richting Weert. Kijk voor meer informatie op [ns.nl](#).

Inkortingsmogelijkheid.

U kunt de route 4 km inkorten door vanaf station

Eindhoven 2x per uur een bus te nemen naar bushalte Valkenswaardseweg (Waalre) en de route te beginnen bij P-20803, zie (*) in routebeschrijving.

Meldpunt Wandelen

Markering weg? Blokkade op de route? Meld het ons!
www.meldpuntroutes.nl

Wandelnet

In ons land zijn circa 40 Lange-Afstand-Wandelpaden® (LAW's), in lengte variërend van 80 tot 725 km, beschreven en gemarkeerd. Alle activiteiten op het gebied van LAW's in Nederland worden gecoördineerd door Wandelnet. Naast het ontwikkelen en beheren van LAW's behartigt Wandelnet de belangen van alle recreatieve wandelaars op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Alle activiteiten worden ondersteund door zo'n 900 vrijwilligers, verspreid door het hele land. Meer weten over de LAW's? Kijk op www.wandelnet.nl.

Beschrijving van de Wandeling

 Het zebrapad bij de bushalte oversteken en de Bergstraat naar rechts vervolgen, na 40 meter linksaf, Drs Hein Mandosplaats. Volg nu de gele pijlen van het wandelknooppuntennetwerk. Eerste straat linksaf, aan het eind linksaf en direct rechtsaf over het voetpad. Einde pad linksaf en direct rechtsaf richting winkelcentrum (de Bus). Aan het einde van het winkelcentrum ga je rechtsaf (kp79->78). Voorbij de kerk rechtsaf en direct daarna weer linksaf, Dreefstraat. Vervolgens de eerste straat rechtsaf. De Oude Torenstraat, een klinkerpadje om de oude kerk.

1. Markt en Willibrorduskerk

Op de markt staat het beeldje van de Wever ter herinnering aan de thuiswevers en de textielindustrie van Waalre. De Willibrorduskerk is tegenwoordig een provinciaal herdenkingsmonument voor de Brabanders die in de tweede Wereldoorlog zijn omgekomen. Het oudste deel van de huidige kerk stamt uit de 12e eeuw en is gebouwd van tufsteen (verharde vulkanische as met grofkorrelige stukjes basalt en leisteen). Op het kerkhof bij de kerk vind je het graf en een bronzen beeldje van de schrijver Antoon Coolen, jarenlang inwoner van Waalre.

 Het klinkerpad niet helemaal uitlopen maar tegenover restaurant linksaf langs heg, Meester Broosplantsoen. Aan het eind op klinkerweg linksaf (Werenfriedstraat). Je steekt de Dreefstraat over (kp78->77) en ga op de volgende kruising rechtdoor, Oude Kerkstraat. De Adriaan van Ostadelaan negeren en op een kruising rechtsaf, de Jan van Scorellaan. Op een splitsing rechts aanhouden, de Smeleweg. Bij een houten wegwijzer ter hoogte van huisnummer 41 gaat je linksaf, een grindpad richting Loon. Direct daarna op splitsing rechts aanhouden. Het zandpad blijven volgen tot je uitkomt op de Brink in Loon (150 meter naar links vind je Herbergh 't Loon).

2. De Brink

Een brink is een open ruimte, die in of aan de rand van een dorp is gelegen. De boerderijen liggen op een losse, onregelmatige wijze rondom de brink gegroepeerd. Vroeger werd de brink gebruikt om het vee te verzamelen, voordat het 's avonds de stal in werd gedreven om mest te vergaren. Tevens was vaak een dobbe aanwezig, die fungeerde als drinkplaats, bluswatervoorziening en als wasplaats.

 Je steekt de Brink over in de richting van huisnummer 7 en gaat de brede zandweg naar links op, (Loon). Vanaf hier volg je de wit-rode markering van het Pelgrimspad. Aan het eind gaat Loon over in de geasfalteerde (Gildenbosweg). Op een splitsing links aanhouden en een voorrangsweg oversteken. Daarna op een splitsing rechts aanhouden, zandweg. Deze weg volg je tot je uitkomt op een groot kruispunt van boswegen. Links voor je ligt het Meertjesven.

 Let op: het Pelgrimspad neemt het 2e pad naar rechts (snelfietspad over oude spoorlijn). Je negeert dit pad en neemt de volgende weg rechts, de geasfalteerde Vlasrootlaan (kp80->83). De route van deze OV-stapper wijkt hier gedurende 800 meter af van het Pelgrimspad. De weg maakt een bocht naar links en komt bij P-20803 uit op een verkeersweg (N69).

 (*) Je steekt de zeer drukke Valkenswaardseweg over en vervolgt de Vlasrootlaan, nu een brede onverharde bosweg. Je bevindt je weer op het wit-rood gemarkeerde Pelgrimspad. De weg voert geruime tijd langs privé-terrein. De weg blijven volgen en paden naar links en rechts negeren (verboden toegang). Na 1 km kruis je een asfaltweggetje. Na 500 meter op splitsing links aanhouden en de zandweg blijven volgen. De zandweg gaat over in een asfaltweg, (Achtereindsestraat) (kp83->84), en na 50 meter ga je via een brug het riviertje de Tongelreep over.

3. Het Tongelreepdal

Wanneer je op de brug stil staat, heb je links een mooi uitzicht over een vrij natuurlijk gedeelte van het Tongelreepdal. De Tongelreep ontspringt in Belgisch Limburg. Het riviertje mondt uit in de Dommel in het Eindhovense stadspark. Het dal van de Tongelreep is net als de andere Brabantse beekdalen voedselrijk. De beekdalen zijn het eerst in cultuur gebracht en hebben van oudsher grote betekenis voor de landbouw gehad.

 De weg voert je met een bocht naar links door het gehucht Achtereind. Je neemt de eerste weg rechtsaf, (Achtereindsestraat). Op een viersprong rechtdoor een zandpad volgen, (Leenderweg). Je passeert een bankje en gaat, waar de weg naar rechts buigt, rechtdoor het bos in langs een slagboom. Na 25 meter linksaf. Nu steeds rechtdoor tot je na 800 m bij het Meeuwven uitkomt.

4. Het Meeuwven

Het Meeuwven is een van de vele vennen in de Kempen. Men vermoedt dat de vennen na de laatste ijstijd zijn gevormd door de wind. Door het ontbreken van een aaneengesloten plantendek werd in droge tijden veel zand weggeblazen. Er ontstonden

afwisselend zandruigen en laagten. Toen zo'n 10.000 jaar geleden het klimaat milder werd, vulden de laagten zich met water en raakten de zandruigen begroeid met natuurlijk bos. De door de mens veroorzaakte verstuingen in de late Middeleeuwen hebben de zandruigen soms verder opgehoogd. Ook de heuveltjes bij het Meeuwven zijn het resultaat van zandverstuingen.

 Voor het Meeuwven ga je rechtsaf. Aan het einde van dit pad rechtsaf, een zandweg met fietspad. Bij P-21634 kom je langs de 'Aalsterhut', beter bekend als café 'De Hut van Mie Pils'. Hier ga je linksaf richting Heeze en langs P-22281 over het viaduct van de snelweg (A2). Bij P-62731/002 ga je rechtdoor, een zandweg met fietspad. Links ligt de Groote Heide.

5. De Groote Heide

De Groote Heide is met zijn 332 hectare onderdeel van het Brabants Landschap. Het is een afwisselend terrein met behoorlijke hoogte verschillen. De uitgestrekte heidevelden waren tot de vorige eeuw een wijdverbreid fenomeen op de Brabantse zandgronden. Grote delen van de Kempen waren eens een aaneenschakeling van heide en woeste grond. Voor de landbouw en met name voor de veeteelt werd in de Middeleeuwen steeds meer natuurlijk bos gerooid of verbrand. Door de sterke groei van de bevolking werd de vrijgekomen grond intensief gebruikt. Dit had tot gevolg dat op de arme zandgrond alleen heide zich kon handhaven. Men ging er toe over de heide te beweiden met schapen. Ook werd de heide afgeplagd. Men gebruikte een mengsel van heideplaggen en schapenmest voor de bemesting van de akkers. Deze rooibouw had tot gevolg dat plaatselijk alle plantengroei verdween en erosie begon op te treden. Ook in het gebied tussen Waalre en Heeze zijn de zandverstuingen nog waarneembaar in het landschap. Aan dit proces is pas in de 19e eeuw een einde gekomen. Kunstmest maakte het afplaggen van de heide overbodig. Grote delen van de heide en de woeste gronden werden definitief ontgonnen. Tevens werd op grote schaal naaldbout aangeplant om verdere verstuing tegen te gaan.

 Ga op een kruispunt van zandwegen bij P-21683 rechtsaf een brede zandweg met fietspad op. Vlak voor de weilanden ga je linksaf een pad aan de rand van het bos in. Dit bospad bijna 1 km blijven volgen, zijwegen negeren. Je komt kort na een bocht naar rechts en links via een slagboom uit op een schuine kruising van zandwegen (kp61->65) en steekt over, volg brede zandweg. Op splitsingen rechts aanhouden. Deze weg met een ruime bocht naar rechts blijven volgen, het waterwingebied in met een weiland aan je rechterhand.

 Op een driesprong met een elektriciteitskast, een paaltje en een winput van het waterleidingsbedrijf ga je linksaf, zandpad. Na 600 meter op het eind rechtsaf. Het pad loopt het bos in, je kruist een sloot en op een kruising van zandwegen rechtdoor (kp65->96). Ook op de volgende kruising met een asfaltweg rechtdoor (kp96->71). Na 200 meter links aanhouden, een smal bospad.

6. De Sandermannen

Langs de Sandermannen overheerst de wintereik. Deze soort is in Nederland in tegenstelling tot de zomereik redelijk zeldzaam. De wintereik is te herkennen aan zijn langere stam, bladeren met lange stelen en de nagenoeg ongesteelde eikels. De wintereik prefereert armere, lichtere grond en groeit daardoor veelal op leemhoudende zandgronden. Langs de Sandermannen treft je ook veel vogelkers aan, een uit Amerika overgekomen struik die hier snel woekert.

 Negeer een pad van rechts, vervolgens op een kruising rechtdoor en P-21306 en P-21290 passeren. Je komt uit op een asfaltweg bij P-21659 (kp71->79). Hier ga je rechtdoor, fietspad door een woonwijk. Op een kruising rechtdoor gaan. Je passeert een speelveld en steekt iets verder het grasveld naar rechts over en keert terug richting speelveld. Aan het eind van het pad linksaf richting basisschool. Bij de school links aanhouden richting asfaltweg, en deze straat oversteken (de Ambachten). Ga rechtsaf en direct bij huisnummer 38 linksaf naar station Heeze.

Genoten?

Schrijf een review!

wandelnet.nl/wandelroute/713/Tongelreep/review

Alle gegevens in deze folder gelden onder voorbehoud van wijzigingen en eventuele drukfouten. De route en de beschrijving van deze OV-stapper werden met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Stichting Wandelnet aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor schade die wandelaars op enigerlei wijze zouden kunnen ondervinden door gebruik te maken van deze routebeschrijving en/of kaart of door het wandelen van de route. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, publicatie op internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wandelnet.

Rev:14-12-2025